

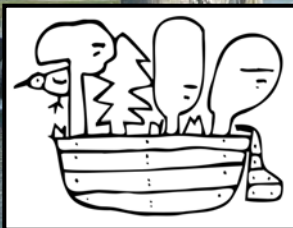
UNIE PRO ŘEKU MORAVU

UNION FOR THE MORAVA RIVER

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2010

UNIE PRO ŘEKU MORAVU

občanské sdružení

Hrubá Voda 10, 783 61 Hlubočky, IČO: 60552417

1. UNIE PRO ŘEKU MORAVU	2
1.1. KDO JSME, CO CHCEME, CO DĚLÁME	2
1.2. DUNAJSKÉ ENVIRONMENTÁLNÍ FÓRUM	2
1.3. MORAVA RIVERKEEPER	2
1.4. KDE NÁS NAJDETE	3
1.5. ČLENSKÁ ZÁKLADNA.....	3
1.6. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA V ROCE 2010.....	3
2. PROJEKTY A AKTIVITY UNIE PRO ŘEKU MORAVU.....	5
2.1. MORAVA PRO DUNAJ.....	5
2.2. DANUBE BOX – ČESKÁ VERZE, II. ETAPA	6
2.3. BEČVA PRO PŘEROV	7
2.4. DUNAJ PRO DĚTI	8
2.5. KLIMA - KRAJINA - POVODÍ	9
2.6. REVITALIZACE POVODÍ PÍSEČNÉ A ŘEKY MORAVY U ŠTĚPÁNOVA	9
2.7. AKCE PET	10
3. AKTIVITY V RÁMCÍ DUNAJSKÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO FÓRA.....	12
3.1. MLADÍ TVŮRCI PRO DUNAJ.....	12
3.2. DEN DUNAJE MORAVA PRO OLOMOUČ A BIODIVERZITA MĚSTSKÝCH ŘEK	12
3.3. FUNGOVÁNÍ DEF	13
4. PUBLIKACE UNIE PRO ŘEKU MORAVU.....	14
4.1. DUNAJ V KUFRU	14
4.2. MLADÍ TVŮRCI PRO DUNAJ 2010	14
4.3. BEČVA PRO ŽIVOT - BROŽURA A LETÁK	14
5. UNIE PRO ŘEKU MORAVU A SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ.....	15
6. FINANČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2010.....	16

1. Unie pro řeku Moravu

Chráníme naše řeky, jejich nivy a povodí, úspěšně prosazujeme přírodě blízká řešení úprav vodních toků a jejich revitalizace. Pomáháme s environmentální výchovou dětí i dospělých. K podpoře uvedených cílů sdružujeme občany a nevládní organizace. Naše motto zní: "Řeky pro život".

1.1. Kdo jsme, co chceme, co děláme

Unie pro řeku Moravu (UPRM) je občanské sdružení založené v roce 1993 za účelem ochrany přírody a krajiny, přičemž hlavní důraz činnosti je kladen na ochranu řek a říční krajiny. Územní působnost spadá do povodí řek Moravy a Vláry na území České republiky. UPRM sdružuje jedince (fyzické osoby, tj. individuální členy) a nevládní neziskové organizace (právnícké osoby, občanská sdružení, tj. kolektivní členy), jejichž společným zájmem je ochrana přírodě blízkých vodních toků a jejich niv, jakož i zpřírodnění uměle regulovaných řek a potoků. Za dobu své existence získala UPRM mnoho příznivců, s kterými úspěšně spolupracuje na svých projektech. UPRM si stanovila nesnadné cíle, jejichž smyslem je obnova vztahů mezi člověkem a řekou (environmentální problematika) a umožnění navrácení negativně ovlivněných říčních ekosystémů do přírodě blízkého stavu.

1.2. Dunajské environmentální fórum

UPRM je členem mezinárodní ekologické organizace Dunajské environmentální fórum (DEF). DEF sdružuje nevládní organizace ze čtrnácti zemí ležících v povodí Dunaje a bylo založeno v roce 1999 a UPRM je jejím zakládajícím členem. Hlavním integrujícím prvkem je ekologický program orientovaný na vodní ekosystémy. Nejdůležitějším cílem těchto mezinárodních aktivit je snížit znečištění vod způsobené živinami a toxickými látkami, působit v ochraně a popularizaci mokřadů a vyzdvihnout význam Dunaje (i ostatních přítoků) pro život okolních obyvatel. DEF spolupracuje s Mezinárodní komisí pro ochranu Dunaje (MKOD, anglicky ICPDR).

Sekretariát DEF má sídlo ve městě Baja (Déry sétány 13.III/4, H-6500 Baja) v Maďarsku. Sekretariát odpovídá za zajištění komunikace, organizaci shromáždění, management, koordinaci společných projektů a poskytuje také technickou pomoc. Současným sekretářem je Bence Hajdu (e-mail: def@baja.hu, tel. +36 79 525 163), prezidentkou DEF je Enikő Anna Tamas. Internetové stránky DEF je možno najít na adrese <http://def.org.hu>.

1.3. Morava Riverkeeper

Waterkeeper Alliance je mezinárodní koalice 182 nevládních organizací z celého světa. Její členové chrání řeky (Riverkeepers), zátoky a zálivy (Baykeepers), pobřeží (Coastkeepers), mokřady (Wetlandkeepers). Uskupení spojuje ochrana vodního prostředí. Waterkeeper Alliance působí po celém světě, nejvíce členů má na severoamerickém kontinentě a v Austrálii, rozšiřuje se do Indie, států Jižní Ameriky, Ruska a do dalších zemí. Waterkeeper Alliance je nejlepším advokátem, který hájí čistou vodu. Působí lokálně a organizuje globálně. Další informace o této organizaci jsou dostupné na oficiálních webových stránkách <http://www.waterkeeper.org>.

Waterkeeper Alliance má svého člena v České republice. Je to Morava Riverkeeper, který je členem UPRM. Od roku 1999 zajišťuje komunikaci mezi Waterkeeper Alliance a UPRM paní Helena Králová.

1.4. Kde nás najdete

Od roku 2008 bylo oficiální sídlo UPRM přesunuto z Brna do obce Hlubočky a to místní části Hrubá Voda. Všechny potřebné informace naleznete na internetové adrese <http://www.uprm.cz>.

Sídlo organizace, adresa pro doručování:

Unie pro řeku Moravu
Hrubá Voda 10, 783 61 Hlubočky
IČO: 60552417
DIČ: CZ60552417
Číslo účtu: 13 4533 8319/0800 (Česká spořitelna a.s.)

Kontaktní místo Olomouc:

Mgr. Michal Krejčí - předseda Rady mluvčích
Dolní náměstí 27/38, 779 00 Olomouc
telefon: 585 204 495, mobil: 731 058 206
e-mail: info@uprm.cz, hruba.voda@centrum.cz
skype: unie.pro.reku.moravu.olomouc

Kontaktní místo Brno:

Mgr. Lukáš Krejčí - místopředseda Rady mluvčích
Kotlářská 2, 611 37 Brno
telefon: 549 497 603, mobil: 777 853 298
e-mail: krejcilukas@atlas.cz
skype: unie.pro.reku.moravu.brno.krejci

1.5. Členská základna

V roce 2010 měla UPRM na 50 individuálních členů a 26 kolektivních členů (tj. nevládních neziskových organizací reprezentovaných jedním zástupcem). Dále máme registrovány tři desítky příznivců.

1.6. Organizační struktura v roce 2010

Orgány UPRM jsou:

- Valná hromada
- Rada mluvčích
- Předseda Rady mluvčích a dva místopředsedové Rady mluvčích
- Revizor

Valná hromada je nejvyšším orgánem Unie. Je svolávána alespoň jednou do roka. Na valné hromadu, která se konala dne 5. 3. 2010 v Brně, byla zvolena následující Rada mluvčích:

- Lukáš Krejčí, bydliště: Střední 890/13, 679 61 Letovice
- Michal Krejčí, bydliště: Hrubá Voda 10, 783 01 Hlubočky
- Nicol Perečková, bydliště: Skovice 66, 286 01 Čáslav
- Zdeněk Poštulka, bydliště: Pionýrská 18, 779 00 Olomouc
- Jaroslav Ungerman, bydliště: Bartošova 2, 678 01 Blansko

Statutárními zástupci UPRM jsou předseda a místopředsedové Rady mluvčích, v roce 2010 v následujícím složení:

- předseda: Michal Krejčí, bydliště: Hrubá Voda 10, 783 01 Hlubočky
- místopředseda: Lukáš Krejčí, bydliště: Střední 890/13, 679 61 Letovice
- místopředseda: Jaroslav Ungerman, bydliště: Bartošova 2, 678 01 Blansko

Revizor kontroluje hospodářskou situaci UPRM. Již dlouhodobě zastává tuto funkci pan Arné Němec z Velkého Meziříčí.

V roce 2010 se o vedení účetnictví starala Karla Středová z Olomouce, účetní doklady UPRM jsou uloženy v sídle organizace.

2. Projekty a aktivity Unie pro řeku Moravu

2.1. Morava pro Dunaj

Hlavním cílem projektu bylo s pomocí nástrojů a metod environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty přispět k trvale udržitelnému životu v povodí Moravy a posílit účast veřejnosti na rozhodování v oblasti ochrany řek. Projekt byl realizován v období od 1. července 2009 do 30. června 2010.

Shrnutí výsledků projektu:

V rámci tématického okruhu „Řeky pro život“ zaměřeného na EVVO se podařilo:

- vytvořit českou verzi mezinárodního výukového programu Danube Box (Dunaj v kufru), tj. přeložit anglickou předlohu, vypracovat český doplněk, vydat v pilotním nákladu 60 ks (včetně interaktivního CD-ROMu), zprovoznit webové stránky (www.dunajvkufru.cz), vyškolit první uživatele (28 pedagogů) a distribuovat do škol (60) v povodí Moravy,
- uspořádat dosud nejúspěšnější ročník (VII.) národního kola mezinárodní výtvarné soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj, kterého se účastnilo na 600 dětí (předpoklad 350 dětí), z 51 škol (předpoklad 35 škol), jež vytvořili 360 soutěžních prací (předpoklad 200). Hlavní ceny soutěže – splouvání řeky Moravy v CHKO Litovelské Pomoraví – se účastnili celkem 48 osob, z toho 24 dětí a 10 učitelů či rodičů (předpoklad 15 dětí). Slavnostního předávání věcných cen, spojeného s křtem Dunaje v kufru, jež se konalo u příležitosti oslav Dne Dunaje (na Sluňákově), se účastnilo na 60 osob. K soutěži byla vydána brožura (formát A4, 20 stran, náklad 1000 ks) a plakát (formát A2, náklad 1000 ks),
- uspořádat programově bohatou a atraktivní akci ke Dni Dunaje 2010, které se celkem účastnilo 130 osob (předpoklad 50 účastníků),
- uspořádat další ročník dobrovolné Akce PET (úklid řeky Moravy od odpadků), kterého se účastnilo 31 lidí (předpoklad 30 lidí), kteří nasbírali přes sto pytlů odpadu.

V rámci tématického okruhu „Lidé pro řeky“ zaměřeného na podporu účasti veřejnosti na rozhodování se podařilo:

- zapojit se do 21 správních řízení, v nichž se díky aktivitě UPRM uplatnili nezávislé kontrolní mechanismy,
- zpracovat původní analýzu procesu přípravy Generelu LAPV (přehrady) a uveřejnit k této problematice vlastní článek v populárně-odborném časopisu (Veronica, červen 2010),
- zaktivizovat 11 partnerských NNO a 10 fyzických osob, které společně založili novou zastřešující NNO pod názvem „Koalice pro řeky“,
- zprovoznit nové webové stránky www.uprm.cz, které se staly vyhledávaným informačním portálem s přehledně členěnými sekcemi a moderním designem.

V rámci tématického okruhu „Bečva pro život“ věnovaného ochraně přírody a krajiny (tj. ochrany řek a niv) na regionální úrovni (v oblasti Pobečví) se podařilo:

- vypracovat vlastní odbornou koncepční studii přírodě blízké protipovodňové ochrany sídel v Pobečví, jež ukazuje možnou alternativu vůči oficiálním záměrům na výstavbu přehrady na Bečvě (suchá nádrž Teplice) a regulaci (ohrázování) toku,
- zpřístupnit alternativní koncepci protipovodňové ochrany formou publikací – brožury (formát A4, 40 stran, náklad 1000 ks) a letáku (formát A4, 4 strany, náklad 5000 ks),
- formou semináře (potvrzená účast 35 osob, reálná 40-45 osob; předpoklad 30 osob) umožnit výměnu informací a diskuzi mezi cílovými skupinami.

Projekt „Morava pro Dunaj“ byl podpořen grantem z Islandu, Lichtejštejnska a Norska v rámci finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

2.2. Danube Box – česká verze, II. etapa

Ministerstvem životního prostředí (MŽP) byl v r. 2010 podpořen projekt „Danube Box – česká verze – II. etapa, Výukový program k ochraně vod pro děti základních škol v povodí Moravy“, Na projekt dále přispěla svým darem firma Coca-Cola HBC Česká republika s.r.o. a též The Coca-Cola Foundation. Realizace tohoto projektu umožnila UPRM kofinancovat projekt „Morava pro Dunaj“. Danube Box je úspěšný výukový program, který splňuje požadavky EVVO v oblasti udržitelného rozvoje a ochrany vod v povodí Dunaje. Tento nový vzdělávací nástroj byl původně vytvořen pod záštitou Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (ICPDR).

Shrnutí výsledků projektu:

- podařil se realizovat dotisk fyzického vydání Dunaje v kufru (DB) v nákladu 400 ks (pozn. v rámci I. etapy v r. 2009 bylo vydáno 100 ks DB); celkově tedy existuje 500 ks českého Danube Boxu (DB),
- interaktivní a online verze Danube Boxu je přístupná na webu www.dunajvkufru.cz a na interaktivních CD-ROMech, které byly vydány v počtu 600 ks,
- workshopy a semináře k „Dunaji v kufru“ umožňují kvalitní seznámení učitelů/lek (60 osob) s touto metodickou příručkou a její následné využití ve školách (či střediscích EVVO),
- distribuce „Dunaje v kufru“ probíhá cíleným způsobem na školy v povodí Moravy, a to především díky realizovaným školícím seminářům a také environmentálním aktivitám UPRM (soutěž Mladí tvůrci pro Dunaj). Dosud bylo předáno 283 českých Danube Boxů,
- slavnostního křestu „Dunaje v kufru“ se na Sluňákově účastnilo na 60 osob a kmotrem české verze Danube Boxu se stal Mgr. Michal Bartoš – ředitel Centra ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Coca-Cola HBC Česká republika

2.3. Bečva pro Přerov

Ministerstvem životního prostředí (MŽP) byl v r. 2010 podpořen projekt „Bečva pro Přerov, Program na revitalizaci řeky Bečvy v městě Přerově, její protipovodňovou úpravu a začlenění do urbanistické struktury sídla“. Hlavním cílem projektu bylo nabídnout veřejnosti a rozhodujícím institucím reálnou alternativu k oficiální koncepci protipovodňové ochrany (PPO) v Pobečví a především města Přerova, která je dosud jednostranně postavena na suché nádrži Teplice. Realizace tohoto projektu umožnila UPRM kofinancovat projekt „Morava pro Dunaj“.

V rámci projektu „Morava pro Dunaj“ byla zpracována studie „Bečva pro život – koncepce přírodě blízké protipovodňové ochrany Pobečví“ (červen 2010), která koncepčně řeší celou oblast Pobečví. Vlastní studie projektu „Bečva pro Přerov“ na tuto studii úzce navazovala a dále ji na území Přerova rozpracovávala.

Shrnutí výsledků projektu:

- studie Bečva pro Přerov,
- informační leták propagující alternativní úpravu řeky Bečvy v Přerově a přírodě blízkou PPO Pobečví (náklad 5000 ks, 4 strany formátu A4, barva, fotografie, plány)
- populárně – odborná brožura přinášející výsledky a závěry zpracované studie (náklad 1000 ks, 40 stran formátu A4, barva, fotografie, plány),
- informativní CD – ROM s kompletní studií a publikačními výstupy (náklad 100 ks),
- seminář pro veřejnost k PPO Přerova (účast 35 osob – starostové, vodaři, občané),
- public relations: vydání odborného článku v časopise Veronica (1x) a zveřejňování TZ a článků (5x) pro regionální a místní tisk. Zveřejňování veškerých výstupů projektu (studie, publikace) na www.uprm.cz,
- doklady z projednání: tj. stanoviska, vyjádření či záznamy z jednání k zpracované koncepční studii, které jsou zveřejněny na <http://www.uprm.cz/aktivity/becva-pro-zivot/>

2.4. Dunaj pro děti

Nadací OKD byl podpořen projekt „Dunaj pro děti“, který byl realizován v období od 1. 7. 2009 do 30. 8. 2010. Cílem projektu bylo podpořit vztah dětí k řekám a vodě obecně. Náplň projektu je tvořena řadou tvůrčích a osvětových aktivit – Danube art master, Danube day a Danube box, které UPRM zajišťuje pro mateřské, základní a střední školy či dětské kolektivy z řad nevládních organizací na území povodí Moravy. Projekt pracuje i s pedagogy (Danube Box) a je otevřen veřejnosti (Danube Day). Realizace projektu zahrnovala jednak vlastní aktivity, ale též podpořila činnosti, které jsou součástí jiných projektů UPRM (např. Danube Box – II. etapa, MTPD 2010).

Shrnutí výsledků projektu:

- Danube art master – zajištění programu pro vítěze soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj 2010 - aktivita realizována dle záměru, uskutečněna ve dnech 17. a 18. června 2010, účast 24 dětí - vítězů soutěže MTPD a 10 osob dospělého doprovodu (učitelé, rodiče), program: splouvání řeky Moravy (Litovel-Horka), vytváření kolektivních prostorových výtvarných děl na štěrkopískovém náplavu řeky Moravy, happening, slavnostní předání věcných cen MTPD, místo realizace: Sluňákov - centrum ekologických aktivit města Olomouce o.p.s. v Horce nad Moravou, řeka Morava v CHKO Litovelské Pomoraví (přílohy - fotodokumentace akce, prezenční listina, brožura a plakát MTPD, vydaná TZ ze dne 23. 6. 2010)
- Danube Day – uspořádání happeningu k oslavám Dne Dunaje 2010 - aktivita realizována dle záměru, uskutečněna dne 18. června, účast 60 osob (zhruba 35 dětí a 25 dospělých), program: slavnostní dětský happening spojený s předáním věcných cen a vyhlášením výsledků soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj (2010), slavnostní křest Danube Boxu - Dunaje v kufru, prohlídka ekologického centra Sluňákov, místo realizace: Sluňákov - centrum ekologických aktivit města Olomouce o.p.s. v Horce nad Moravou (přílohy - fotodokumentace, prezenční listina, vydaná TZ ze dne 23. 6. 2010)
- Danube Box – workshop – uskutečnění pracovního semináře pedagogů - aktivita realizována dle záměru, uskutečněna dne 9. 2. 2010, účast 29 osob (učitelé, lektori EVVO) - tj. uživatelé Danube Boxu - Dunaje v kufru, místo realizace: Sluňákov - centrum ekologických aktivit města Olomouce o.p.s. v Horce nad Moravou (přílohy - fotodokumentace, prezenční listina, předávací protokol - vzor)
- Danube Box – metody – zpracování metodické příručky pro učitele - aktivita realizována dle záměru, uskutečněna ve spolupráci s lektory Sluňákova - Centra ekologických aktivit města Olomouce o.p.s. (Mgr. Helena Nováčková, Mgr. Jiří Popelka), obsah: metodické listy pro učitele českého dodatku Danube Boxu (Dunaje v kufru) nazvaného "Morava pro Dunaj", 22 stran A4 + volné grafické přílohy (karty: "Krajina a povodně", "Hydrobiologické pexeso", "Proměny lužního lesa"); příloha - 1x Dunaj v kufru (kompletní vydání)
- Danube web – vytvoření webu pro Danube Box, Danube art master a Danube Day - aktivita realizována dle záměru, speciální webové stránky k české verzi Danube Boxu (Dunaje v kufru) jsou provozovány na adrese: www.dunajvkufru.cz, obsahují interaktivní část Danube Boxu (on line verze) a vedle vlastního Dunaje v kufru slouží k informování učitelů o soutěži Mladí tvůrci pro Dunaj a o akcích ke Dním Dunaje

2.5. Klima – krajina - povodí

Státní fond životního prostředí (SFŽP) podpořil projekt UPRM s názvem: „Integrovaný přístup ke krajině jako východisko pro adaptační opatření na změny klimatu v povodí řeky Moravy“, který též používá kratší označení „Klima- krajina – povodí“. Projekt započal v září 2010 a ukončen bude v srpnu 2012.

Celkový cílem projektu je popularizace a prosazení integrovaného přístupu k povodím jako účinného nástroje pro adaptace krajiny na změny klimatu. Nosným tématem projektu je pomoci zavést do praxe opatření, která by naši krajinu lépe připravila na výskyt extrémních klimatických jevů. Součástí projektu je podpora tohoto procesu na úrovni národní, regionální a lokální.

Adaptačními krajinnými opatřeními rozumíme všechny akce vedoucí k přizpůsobení krajiny změnám klimatu, zejména zlepšením potenciálu krajiny zadržovat vodu. Smyslem projektu je nabídnout řešení, která v sobě spojují zhodnocení stávající legislativy a dotačních titulů, návrh konkrétních opatření v krajině, jejich ekonomické zhodnocení a zajistit přitom dostatečnou odbornou podporu při jejich vytváření. Realizace projektu zapojí do plánovacího a rozhodovacího procesu všechny klíčové zájmové skupiny a využití výsledků projektu napomůže udržitelnému rozvoji daných regionů a pilotních území, zlepšení kvality a kvantity vodních zdrojů, zvýší energetickou soběstačnost alepší ekonomickou, ekologickou a energetickou efektivitu produkce biopaliv a energetické biomasy.

Příklady dílčích výstupů:

- Analýza současných a připravovaných legislativních nástrojů a dotačních titulů: zhodnotíme dostupné dotační tituly z hlediska jejich využitelnosti pro realizaci adaptačních opatření a identifikujeme případné rozpory v dotacích a legislativách.
- Návrh adaptačních opatření v pilotních územích: ve spolupráci se správci vodních toků, obcemi, zemědělci a vlastníky pozemků navrhujeme adaptační opatření ve dvou pilotních územích o rozloze 2000 ha.
- Návrh koncepce adaptačních opatření v povodí Moravy: ve spolupráci s Povodím Moravy, s.p. a orgány státní správy a samosprávy navrhujeme principy a základní opatření pro adaptace povodí na změny klimatu ve formátu slučitelném s Plánem oblastí povodí Moravy.
- Kulaté stoly, semináře konference: navržená opatření a adaptační doplnění budeme prezentovat a konzultovat během uspořádaných kulatých stolů, pracovních setkání a konferencí. Tyto akce budou tematicky zaměřeny tak, aby efektivně zhodnotily podněty od všech zúčastněných expertů a zájmových skupin.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

2.6. Revitalizace povodí Písečné a řeky Moravy u Štěpánova

UPRM získala z Operačního programu životní prostředí finanční prostředky na zpracování studie proveditelnosti s názvem: „Revitalizace povodí Písečné a řeky Moravy u Štěpánova“. Vlastní zpracování studie proveditelnosti započalo v prosinci 2010 a dílo bude vyhotoveno do konce roku 2011.

Cílem studie proveditelnosti je příprava revitalizačních opatření v povodí Písečné a řeky Moravy u Štěpánova. K tomuto účelu bude provedeno komplexní zmapování a zhodnocení zájmového povodí z hlediska vlivu využití území (land use) na krajinnou a druhovou diverzitu vodních a na vodu vázaných biotopů a druhů. Na základě hodnocení hydromorfologie vodních toků, krajinné struktury, historických map, hydrobiologického průzkumu, analýzy melioračního detailu a majetkoprávních vztahů budou vypracovány revitalizační návrhy v šesti dílčích oblastech opatření, které jsou územně a věcně specifikovány. Vytvořené revitalizační návrhy budou předjednány se zástupci místních samospráv a relevantních institucí (AOPK, Povodí Moravy s.p., velcí vlastníci půdy, zástupci zemědělských družstev) a poté představeny na veřejných projednáních. Na základě zpětné odezvy dojde k dalšímu vyjednávání s dílčími zájmovými skupinami a teprve na základě výsledku těchto jednání bude zpracován konečný návrh revitalizačních opatření. Hlavním účelem studie je tedy navrhnout, projednat a na úrovni studie proveditelnosti zpracovat realizovatelná revitalizační opatření, která povedou k revitalizacím vodních toků, jejich niv a pramenišť.

V rámci studie proveditelnosti je zájmové území rozděleno na šest územních okruhů:

- Renaturalizace řeky Moravy u Štěpánova
- Revitalizace nivy Písečné u Štěpánova
- Renaturalizace toku Písečné na území CHKO LP
- Revitalizace toku Třetí Vody a objektu Zamykala
- Revitalizace toku Písečné ve střední části povodí
- Revitalizace toku Písečné a jejich přítoků v horní části povodí

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti

Pro vodu,
vzduch a přírodu

2.7. Akce PET

Již třetím rokem se v rámci Akce PET sešli dobrovolníci, aby vyčistili řeku Moravu od naplavených odpadků – pet lahví, igelitu, polystyrenu, sklenic a jiného nežádoucího smetí. Akci PET pořádá UPRM, a to od r. 2008, čištění Moravy však navazuje na dřívější tradici - známou ze 70-tých a 80-tých let 20. století pod jménem Akce IGELIT. Změna názvu akce neslouží jen pro odlišení, ale poukazuje i na převažující složku naplaveného odpadu, kterým byl dříve igelit a dnes pet lahve.

Unie pro řeku Moravu (UPRM) na akci spolupracuje s Hnutím Brontosaurus a jeho vodáckým Delfínem, dále s Hnutím DUHA – Olomouc a především s lidmi, kterými není lhostejný stav přírody. V roce 2010 se jich čištění Moravy mezi Litovlí a Horkou účastnilo přes třicet, a to včetně dvanácti dětí z olomouckých základních škol.

Sváteční víkend ve dnech 8. a 9. května 2010 se sběračům petek vydařil. I přes chmurné předpovědi meteorologů, kteří věstili déšť, převažovalo příjemné až slunné počasí. Pršelo jen půl hodiny, avšak vydatně. Ani roje komárů nezabránili tomu, že z řeky Moravy bylo na 15 km toku vytaháno přes sto pytlů odpadu.

Odvoz vybraného odpadu zajistil podnik Povodí Moravy, který je správcem toku Moravy. Záštitu nad akcí drží Správa chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, na jejímž území se nachází i Národní přírodní rezervace Ramena řeky Moravy – toto chráněné území je nejvýznamnější říční rezervací v ČR. I proto je stále více vyhledáváno vodáky, kteří zde hledají atraktivní prostředí.

3. Aktivity v rámci Dunajského environmentálního fóra

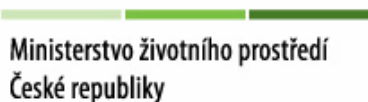
3.1. Mladí tvůrci pro Dunaj

Na jaře roku 2010 byl vyhlášen již sedmý ročník mezinárodní výtvarné soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj (Danube Art Master, MTPD). Soutěž vyhlašuje Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje a organizačně ji zabezpečuje Dunajské environmentální fórum. Na české národní úrovni soutěž zajišťuje Unie pro řeku Moravu společně s partnery, kterými jsou Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství a Povodí Moravy, s.p.

Základní fakta:

- Téma ročníku: Zapoj se pro řeky
- Počet oslovených organizací: 2000
- Počet zúčastněných organizací: 51
- Počet zúčastněných dětí: cca 600
- Počet soutěžních děl: 360
- Počet oceněných soutěžních prací: 15
- Počet autorů oceněných prací: 37
- Vítězné dílo: „Královna řeka“, ZŠ Heyrovského v Olomouci, autorkou je Erika Vysloužilová

Dne 17. června bylo pro autory oceněných děl (celkem 30 dětí) uspořádáno splouvání řeky Moravy mezi Litovlí a Horkou nad Moravou. Spolu s dětmi se akce účastnili jejich učitelé, pod jejichž vedením dílka vznikala. Vodácký doprovod lodě a další potřebné vybavení zajistil Delfin Olomouc, základní článek hnutí Brontosaurus. Zdravotní doprovod zajišťovala zdravotní sestra Helena Fišarová a zdravotnice Petra Orálková.

3.2. Den Dunaje: Morava pro Olomouc a biodiverzita městských řek

29. června 1994, byla podepsána Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje s úmyslem iniciovat změny a opatření vedoucí k vyřešení problémů spojených zejména s otázkami kvality vody, mokřadů a plavby. Proto je v zemích v povodí Dunaje slaven Den Dunaje. V České republice pravidelně pořádá Den Dunaje Unie pro řeku Moravu.

V rámci oslavy Dne Dunaje byla v r. 2010 realizována akce: „Den Dunaje: Morava pro Olomouc a biodiverzita městských řek“, která se uskutečnila v Olomouci dne 25. června od 14:00 do 22:00 hod.. Akce ke Dni Dunaje 2010 se celkově účastnilo na 130 osob.

Program oslav Dne Dunaje zahrnoval:

- zábavné odpoledne pro děti a rodiče: „Putování s řekou do Dunaje“ (14:00 – 17:00 hod.)
- infostánek na nábreží Moravy na Envelopě (14:00 – 17:00 hod.)
- blok přednášek pro veřejnost v U-klubu: „Biodiverzita řek ve městech“ (17:00 – 18:00 hod.)
- panelovou diskusi v U-klubu na téma: „Morava pro Olomouc“ (18:15 – 19:30 hod.)
- koncert na nábreží Moravy na Envelopě: „Koncert pro Dunaj“ (20:00 – 22:00 hod.)

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

3.3. Fungování DEF

Dunajské environmentální fórum má několik funkčních úrovní. Sekretariát DEF pracuje nepřetržitě celý rok a zajišťuje koordinaci, financování a další administrativní práci. Výkonným orgánem DEF je Rada DEF (DEF Board), která zasedá minimálně jednou ročně. Radu DEF tvoří zástupci každého členského státu DEF (celkem 14 lidí). Rada DEF určuje hlavní směry, kterými se organizace bude ubírat, řeší aktuální problémy a věnuje se globálnímu plánování. Další úroveň organizace DEF je Generální shromáždění (General Assembly). Jedná se o poměrně velkou událost, kdy se setkávají všechny členské organizace DEF (v současnosti přes 100), vyměňují se aktuální poznatky a navazuje se spolupráce. Generální shromáždění volí mluvčí DEF, a to celkem tři pro Horní, Střední a Dolní Dunaj, jakož i určuje zástupce do expertních skupin Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje.

Unii pro řeku Moravu reprezentuje v síti DEF Lukáš Krejčí (krejcilukas@atlas.cz).

Mluvčí DEF pro rok 2010:

- Horní Dunaj - Gerhard NAGL, Německo
- Střední Dunaj - Enikő Anna TAMAS, Maďarsko
- Dolní Dunaj - Petruta MOISI, Rumunsko

4. Publikace Unie pro řeku Moravu

V roce 2010 vydala Unie pro řeku Moravu několik zajímavých publikací. Jejich elektronické verze jsou dostupné na internetových stránkách www.uprm.cz a www.dunajvkufru.cz.

4.1. Dunaj v kufru

Základní myšlenkou Dunaje v kufru je pomoci lidem pochopit řeku v její rozmanitosti a vidět člověka jako součást říčního systému, proto je tento výukový materiál výbornou nabídkou pro základní školy.

Dunaj v kufru je výukový program k ochraně vod pro děti základních škol. Je zaměřen na ochranu a únosné využívání vod v povodí Dunaje. Materiály obsažené v Dunaji v kufru jsou určeny pro děti ve věku 9 -12 let. Formou interaktivní výuky ve třídě i venku se dostává povodí Dunaje do srdcí a povědomí žáků.

Dunaj v kufru byl v roce 2010 vydán v nákladu 400 ks, a to v rámci projektu projektu „Danube Box – česká verze, II. etapa“, který podpořilo MŽP. Vydání Dunaje v kufru také podpořila společnost Coca - Cola HBC Česká republika s.r.o. a Coca-Cola Foundation.

4.2. Mladí tvůrci pro Dunaj 2010

Již po páté vznikla publikace shrnující právě proběhlý ročník výtvarné soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj (MTPD). Hlavním tiskovým výstupem sedmého ročníku soutěže MTPD je vydání brožury se všemi oceněnými díly, informacemi o soutěži a jednotlivých partnerech soutěže a dalšími doprovodnými texty. Brožura byla vydána v nákladu 1000 ks. Brožura je celobarevná, formátu A4. Dále byl barevný plakát (formát A2, náklad 500 ks), který je distribuován společně s brožurou. Distribuce těchto tiskovin na školy proběhla jednak poštou, jednak při předávání cen MTPD v Horce nad Moravou.

4.3. Bečva pro život – brožura a leták

Brožura i leták „Bečva pro život“ byly vydány a distribuovány (v regionu Pobečví) v červnu 2010, a to v rámci projektů „Morava pro Dunaj“ a „Bečva pro život“. Brožura Bečva pro život“ zahrnuje 40 stran formátu A4, barevné provedení, obálka z tužšího papíru, náklad 1000 ks. Leták „Bečva pro život“ zahrnuje 4 strany formátu A4, barevné provedení, náklad 5000 ks. Smyslem aktivity bylo rozšířit a popularizovat odborné návrhy a výsledky studie „Bečva pro život – koncepce přírodě blízké protipovodňové ochrany Pobečví“ do cílových skupin.

5. Unie pro řeku Moravu a správní řízení

Účast UPRM ve správních řízeních a dalších procesech (např. EIA), ve kterých může veřejnost a občanská sdružení vstupovat do připravovaných záměrů na vodních tocích, je tradiční formou prosazování ochrany řek a jejich bioty. V mnoha případech se ukazuje, že státní ochrana přírody a krajiny postupuje liknavě a nedostatečným způsobem hájí zákonem stanovené ochranné podmínky vodních toků, zvláště chráněných živočichů i rostlin a dalších částí přírody. K neutěšenému rozhodování orgánů ochrany přírody dle názoru UPRM přispívá roztržičnost kompetencí mezi jednotlivé úřady. Záměr, který by logicky měl být posuzován ve svém celku, je fragmentálně hodnocen dle předmětu probíhajícího řízení (dopad na ZCHD, VKP, chráněná území, Natura, ÚSES, dřeviny, atd.) a postupně získává jedno povolení za druhým, přičemž ve svém celku by jako takový stěží prošel. V roce 2010 vstoupila UPRM do zhruba dvou desítek věcných kauz, které se dotýkaly vodních toků a jejich niv. Následují příklady některých kauz, kterým se UPRM v roce 2010 věnovala:

Bečva u Famílie

Lokalita „Bečva u Famílie“ (k. ú. Slavíč) je jedním z pěti samovolně zpřírodněných úseků, které si řeka vytvořila při velké povodni v červenci 1997 a jež byly následně vyňaty z regulační úpravy vodního toku (pozn.: došlo zde k úřednímu zrušení vodního díla). Dynamické korytotvorné procesy v tomto úseku probíhají i nadále, přičemž nejvýraznějším projevem je zde rozšiřování břehové výtrže na pravé straně toku, která se prodloužila zejména během povodní v r. 2006 a 2010.

Bohužel správci toku schází komplexní „plán péče“ o tuto mimořádnou lokalitu, který by s dlouhodobým výhledem směřoval k cílovému stavu území, k jehož dosažení by odpovídaly potřebná managementová opatření. Ad hoc navrhované zásahy, jež požaduje čas od času Povodí Moravy s.p., nejsou zasazeny do širšího kontextu, který by měl vést ke stanovenému cíli. Unie pro řeku Moravu tento cíl vidí v umožnění dalšího přirozeného vývoje lokality (tj. volné působení fluvialních procesů), který může být usměrněn tak, aby nedošlo k poškození blízkých staveb (chaty). Z těchto důvodů bylo podáno odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, kterým byla povolena velmi rozsáhlá těžba šterkopísku z řečiště Bečvy. Odvolacím orgánem, kterým je Ministerstvo životního prostředí, bylo naše odvolání zamítnuto. Jelikož se dle názoru UPRM odvolací orgán nevypořádal s argumenty odvolání, tak byla proti tomuto rozhodnutí podána správní žaloba k soudu.

Morava u Lesnice – výstavba nového jezu a MVE

Nedostatek vhodných míst pro další a nové záměry na výstavbu a provoz malých vodních elektráren (MVE) přivádí investory k plánům výstavby jednoúčelových jezů, které mají elektrárnám zajistit potřebný spád. Tím ovšem dochází k ohrožení a v případě realizace záměrů i k poškození vodních toků a jejich bioty. Nové jezy totiž nepředstavují pouze migrační překážku pro ryby, ale svým vzduutím negativně mění charakter (prostředí) řeky a v konečném důsledku narušují podélné kontinuum vodních toků. O složitosti a obtížnosti nalezení smysluplného řešení svědčí případ MVE Lesnice na řece Moravě u Zábřehu.

Angažováním Unie pro řeku Moravu (UPRM) došlo k podstatnému přehodnocení a zkvalitnění záměru (návrh kompenzačních a revitalizačních opatření) oproti jeho původní variantě, avšak ani v dosažené podobě nebyly nepříznivé vlivy natolik vyloučeny či minimalizovány, aby dle názoru UPRM mohl být záměr povolen (pozn: k tomuto mínění se nakonec přiklonily i odpovědné státní orgány ochrany přírody a investor od svého záměru prozatím upustil).

6. Finanční zpráva za rok 2010

Výnosy:

Nadační příspěvek prostřednictvím NROS – projekt: „Morava pro Dunaj“	789 295,- Kč
Nadační příspěvek od Nadace OKD – projekt: „Dunaj pro děti“	74 900,- Kč
Dar od Coca-Cola HBC Česká republika s.r.o. na projekt Danube Box	50 000,- Kč
Příspěvek Coca-Cola Foundation USA- projekt Danube Box	120 000,- Kč
Příspěvky DEF (na soutěž Mladí tvůrci pro Dunaj, DEF Bulletin)	33 216,- Kč
Dotace ze SR ČR – MŽP na projekt Danube Box a Bečva pro Přerov	465 079,- Kč
Provozní dotace SFŽP – Klima-krajina-povodí	103 624,- Kč
Výnosy ze služeb	128 212,- Kč
Výnosy z úroků a ostatní výnosy	871,- Kč
Celkem výnosy	1 765 197,- Kč

Náklady:

Spotřebované nákupy	39 940,- Kč
Cestovné	48 417,- Kč
Náklady na reprezentaci	2 330,- Kč
Náklady na služby	1 334 526,- Kč
Osobní a mzdové náklady	333 971,- Kč
Ostatní náklady	14 756,- Kč
Poskytnuté příspěvky	200,- Kč
Celkem náklady	1 774 140,-Kč

Hospodářský výsledek- ztráta: 8 943,- Kč

